

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Chaos în Rusia.

Sibiiu, 26 Martie n.

E chaos mare încă în Rusia și situația nu poate fi văzută de cei din depărtare nici acuma în deplină claritate. Ca fapt împlinit poate fi considerată însă detronarea, ori renunțarea la tron, a țarului Nicolae II, în numele său și al moștenitorului de tron Alexie, și apoi refuzarea marelui duce Mihail Alexandrovici, fratele țarului Nicolae II, de a primi tronul cedat de țar, decât numai pe urma unui plebiscit, deci din mâinile constituantei. Până la întrunirea adunării constituante naționale căpetenia de stat e deci guvernul revoluționar, în sinul căruia nu domnește însă înțelegerea și unitatea de vederi, reclamată de însemnătatea prefacerilor, cari au să se întâmple în Rusia, ci pe când unii dintre miniștrii revoluționari sunt cu trup și suflet pentru continuarea războiului până în pânzele albe, alții doresc și cer cu insistență legarea unei păci separate cu puterile centrale, pe lângă renunțarea de a lua Constantinopolul, care trebuie să devină oraș internațional. În sinul guvernului revoluționar rusesc sunt deci două curențe diametral opuse, și conflictul cu greu va putea să fie delăturat. De aceea se crede, că guvernul revoluționar rusesc nu va avea viață lungă, ci va trebui să facă loc altuia, care eventual poate să fie compus numai din social-democrați, din aceia, cari voesc pacea și cari au trecut în program, ca formă de guvernare, *republica*. Pot să vină deci și alte surprinderi mari din Rusia, mai mari decât cele de până acuma, pentru că armata, în marea ei majoritate, simpatizează cu social-democrații, nu cu ceilalți revoluționari, mai sgârbiți în privința acordării de drepturi politice.

*

Premiând acestea, vom face acum istoricul celor întâmplate în Rusia, după cum au fost lucrurile stabilite din partea unui ziar mare din Stockholm, pe baza informațiilor autentice, primite deadreptul din Petrograd. După acest ziar, în 12 Martie s'au instituit în Petrograd două comitete revoluționare, unul al dumei, numit comitetul executiv al dumei imperiale și compus din frunțașii tuturor partidelor reprezentate în dumă, iar altul al muncitorilor din Petrograd, ales din partea unei adunări, în care muncitorimea a fost reprezentată prin delegați. Comitetele acesta două au fost pus sub conducerea lui Ceidze și el avea în mâinile sale toată puterea revoluționară, fiindcă eșise din încrederea muncitorimei și se bucura și de simpatiile trupelor. Comitetele acesta a ajuns însă în curând în conflict cu comitetul dumei, deși misiunea lor era, să procedeze în bună înțelegere, mână în mână.

Comitetul dumei luase adecă hotărâre, ca să între în pertractări cu țarul în privința celor ce au să se

întâmple, iar social-democrații au fost în contra inițierii pertractării, și de aceea a eșit din comitetul dumei, atât Ceidze, cât și Kerenski, șefii social-democraților. În numele dumei a telegrafiat apoi Radzianco la cartierul general, țarului, că duma dorește un guvern nou, cu care să se poată înțelege, și tot atunci duma a constrâns și guvernul să-și subscrie demisia. Țarul n'a trimis răspuns dumei, dar a trimis vorbă guvernului, acum demisionat, că a numit pe Alexiev, șeful statului major, de dictator pentru Petrograd și-l va trimite în curând în noul său post. Comitetele dumei, auzind aceasta, s'a apropiat de nou de comitetul muncitorilor și a procedat în înțelegere cu Ceidze și Kerenski la cele ce au urmat: la înscenarea revoluției.

Al doilea conflict între comitetul dumei și comitetul muncitorilor s'a născut apoi atunci, când noul guvern revoluționar, numit din partea comitetului executiv al dumei, a declarat, că e pentru continuarea energică a politice de război și în acest scop pentru grabnica restabilire a ordinii în interiorul imperiului rusesc, ceea ce se poate ajunge mai ușor astfel, dacă guvernul proclamă de țar pe moștenitorul de tron și numește ca regent pe marele duce Mihail Alexandrovici, — lucru, care a fost comunicat streinătății, în telegrama lui Miliucov, ca fapt împlinit, în contra căruia însă comitetul muncitorilor a protestat cu energie, pe cuvânt, că o astfel de lichidare a revoluției n'ar însemna nici o schimbare, decât numai aceea, că puterea ar cădea în mâinile octobriștilor și cadetilor, ducând la învingere politica imperialistă, care nu e politica muncitorimei, căci aceasta e aderentă a politice de pace. Au declarat deci șefii social-democraților, că dacă noul guvern proclamă pe moștenitorul de tron de țar al Rusiei, *ei vor proclama republica*, pentru că ei sunt stăpâni pe situație, în Petrograd și în alte orașe mari.

Comitetul dumei a cedat de nou și s'a luat atunci hotărâre, ca poporul însuși să-și aleagă forma de guvernare, în adunarea constituantă națională, compusă pe baza votului universal. Țarul a fost apoi silit să renunțe la tron, pentru persoana sa și pentru moștenitorul de tron, și a fost silit și marele duce Mihail Alexandrovici să refuze primirea coroanei, pe care i-a cedat-o fratele său, țarul Nicolae II. Un membru al guvernului revoluționar a mers la țarul, însoțit de generalul Ruski și de alții, și comunicându-i cele întâmplate în Petrograd și peste tot în Rusia i-a dat sfatul să nu trimită dictator și trupe la Petrograd, pentru că acolo toți soldații sunt, ori devin revoluționari. Țarul a întrebat atunci, că dară ce să facă? Și toți i-au dat sfatul să *abzică*. I s'a prezentat manifestul spre subscriere și țarul a scris manifestul, în Pscov în ziua de 15 Martie n. c.

În acest manifest, adresat poporului rusesc, țarul Nicolae II spune între altele următoarele: «In zilele lup-

telor mari, purtate în contra dușmanilor din afară, Dumnezeu așa a voit, ca să trimită o nouă și grea cercare asupra Rusiei. Greutățile interne amenință să aibe o înrăurire fatală asupra rezultatului definitiv al războiului. Viitorul Rusiei, onoarea armatei și fericirea poporului reclamă însă, ca războiul să fie dus cu orice preț până la un sfârșit victorios. În zilele acestea decisive pentru viața Rusiei, consider ca o datorie de conștiință să ușurez poporului nostru unirea mai strânsă și organizarea tuturor forțelor sale, pentru a obține o victorie grabnică. De aceea, în înțelegere cu duma imperiului, am aflat cu cale să *renunț la coroana statului rusesc* și să depun puterea supremă. Și cum nu voesc să mă despart de mult iubitul meu fiu, *cedăm dreptul nostru de moștenire fratelui meu, Mareducului Mihail Alexandrovici și-l binecuvântăm la urcarea pe tron*. Il însărcinez se guverneze în deplin acord cu reprezentanții națiunii și apelez la popor, să asculte de noul țar în acest ceas greu, dând ajutor reprezentanței națiunii, ca se conducă *statul rusesc pe calea gloriei*...»

Guvernul revoluționar a constrâns apoi și pe mareduce Mihail Alexandrovici se subscrie o proclamațiune, adresată poporului rusesc, în care se spun următoarele:

«O sarcină grea mi-a fost dată din voința fratelui meu, care mi-a cedat coroana imperiului în vremea unui războiu fără exemplu și în mijlocul turburărilor interne. Insufletit de aceeaș credință, pe care o are poporul întreg, că înainte de toate este a se purta de grije de binele patriei, am luat firma hotărâre se acceptez puterea supremă de stat numai cu condiția, dacă aceasta are se fie voința poporului, astfel, ca poporul prin vot universal se aleagă o adunare constituantă, care se stabilească forma de guvernare și noua constituție a statului rusesc. Apelez deci la toți cetățenii Rusiei, să se supună noului guvern format din inițiativa dumei și înzestrat cu toată autoritatea și puterea necesară, până ce prin vot direct, egal și secret, va alege adunarea constituantă, care va decide forma de guvernare».

Toate s'au întâmplat deci așa cum au voit și au cerut social democrații, cari au esoperat și aceea, ca marele duce Nicolae Nicolaevici se nu ajungă comandant suprem al armatei rusești, deși țarul îl numise înainte de a subscrie actul de abdicare. Stăpânii situației în Rusia sunt deci social democrații!

Așa se și cuvine și se cuvine, ca așa să și rămână. Pentru că *ei* au pus revoluția atât de succesă la cale: muncitorimea și-a vărsat sângele pe stradele Petrogradului și pe ale altor orașe, în lupte cu slujitorii unui regim putrăd și corupt, perzând 4000 de morți și 7000 de răniți. Lor trebuie deci să le aducă revoluția toate fructele dorite. Și ne bucurăm, că putem înregistra între acestea și grabnica *încheiere a războiului*, pentru că fracțiunea social democrată din dumă a

hotărât, la propunerea lui Ceidze, se înainteze memorand dumei, de înțelesul, ca guvernul se fie provocat *se pună imediat capăt războiului*. Într'o proclamațiune adresată poporului și subscrisă de Ceidze și Cenkei se spune apoi, că muncitorimea are se pretindă cu energie *inceperea pertractărilor de pace*, sub controla partidului socialist, și încă cât mai curând. E de notat, că proclamația aceasta e o urmare a hotărârilor luate într'o mare întrunire socialistă, la care a luat parte și ministrul-president revoluționar Lvov și ministrul de externe Miliucov, cari au și vorbit, în favorul continuării războiului, dar au fost întrerupți și huițuiți, siliți fiind să-și întrerupă vorbirile. Situația e deci de așa, că ori rămân social democrații deasupra în Rusia, împlinindu-li-se toate cererile și dorințele, ori apoi se naște acolo o nouă revoluție, care poate să și izbucnit, și poate să și terminată, dar nu ni se comunică nimica despre ea, pentru că interesul antantei cere ca să nu se spună cu esactitate că ce se petrece în Rusia.

Chestia română în dietă.

— Vorbirea deputatului Dr. S. C. Pop. —

În ședința din 17 Martie a vorbit în dietă, la raportul guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale în cursul războiului, și deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop, spunând, după «Foaia Poporului Român», cam următoarele:

În timpul războiului, partidul național român de două ori și-a precizat în camera ungară punctul său de vedere. În aceste vorbiri, partidul și-a dat glas părerii, că «poporul român din Ungaria, credincios tradițiilor lui de până acum, își împlinește datorile față de tron și patrie, că umăr la umăr cu ceilalți conaționali sângerează pentru patrie, dar că e nemulțumit de situația politică internă, arătând neîncredere guvernului, și că după război va continua lupta pentru libertatea politică.

Alipirea poporului român a rămas nestrămutată și după declarația de război a României. (Contraziceri la dreapta și la stânga a camerei).

Declarațiile recente ale unor deputați și ale prim-ministrului în cameră, în chestia românească, mă îndeamnă să fac în această privință unele aprecieri.

Este adânc regretabil, că deputatul Carol Schmidt, față de unele incidente izolate (Contraziceri și sgomot) a ridicat acuzați generale contra poporului român. Lucrul acesta e cu atât mai regretabil, cu cât Carol Schmidt este reprezentantul parlamentar al poporului sas, care de peste 700 de ani trăiește în armonie cu românii. Dep. Schmidt a adus prin aceasta un rău serviciu propriului său popor, căci cuvintele lui vor stârni ură nouă. (Întreruperi).

Prim-ministrul a înfierat inteligența română din Ardeal, amenințând cu măsuri de stat. Dar inteligența română și-a împlinit datoria în măsură deplină. În sinul inteligenței române nu există fabricanți, life-ranți pentru armată, funcționari, și deci nici scutiți de armată. Cu drept cuvânt s'ar fi putut aștepta, ca prim-ministrul să recunoască eroismul celor 700 mii de soldați români. (Dep. Zoltan Ugron, întrerupând: Asta a și făcut-o).

Românii au adus în acest război cele mai mari jertfe. (Contraziceri). Inteligența română și-a dat contribuția ei de sânge în acest război. (Voci la stânga: Dar a și trimis ofițeri în România).

Este regretabil, că și acum, în timpul războiului, românii nu-și află recunoașterea cuvenită, și până și în camera ungară răsună discursuri, cari jignesc amorul propriu, conștiința de sine a românilor.

Chiar și românii din Ungaria au fost dureros atinși de faptul, că regatul român și-a călcat obligațiile de aliat, declarându-ne război. Cu toate acestea, se face și azi la noi o politică contra populației române, într'un timp, când cancelarul Germaniei a accentuat cu cuvinte atât de calde necesitatea unirei. La izbucnirea războiului cu România sute de români au fost răpiți din familiile lor și zac acum în închisoare, fiind victimele denunțării. (Dep. Zoltán Ugron, întrerupând: Cetiți sentința dela Cluj).

Dep. St. C. Pop: Sentința încă nu-i definitivă, cu drept de executare.

Ministrul de justiție a găsit cu cale să aducă la cunoștință, că peste o mie de români se află în închisoare preventivă, și că s'a pus sechestru peste averea a 600 de persoane; în multe cazuri însă denunțarea a jucat un rol mare. De ce se urmărește tendința de a se generaliza păcatele câtorva? Nu e admisibil din punct de vedere politic și moral, ca pentru greșala și vina unor persoane singuratic să se facă răspunzătoare clase, partide, și rase întregi. Măsurile aspre, puse în vedere de ministrul de justiție, — nu sunt îndreptățite.

Dep. Alex. Gal: Abuzaiți de dispoziția liniștită a camerei.

Dep. Paul Szász: Cu vorbirea aceasta faci un foarte prost serviciu poporului român. Românii nu-ți vor mulțumi pentru discursul d-tale.

Dr. St. C. Pop, cu toate întreruperile violente, își continuă vorbirea constatând:

— Partidul național român aprobă numai acea parte din declarația de loialitate, ce a cetit o dl deputat Siegescu în cameră, în care se vorbește de devotamentul nestrămutat al poporului român față de tron și patrie. Partea politică însă a declarației nu o poate împărtași. De ani de zile partidul național român cere aplicarea legii de naționalitate.

Dep. Zoltan Ugron intrerupe.

Președintele cere energic deputatului Ugron să înceteze cu întreruperile.

Dep. St. C. Pop se ridică apoi contra declarațiilor contelui Bethlen, ca populația dela regiunea de graniță să fie adusă în interiorul țării.

Dep. conte Moritz Eszterházy: Aceasta e o falsă interpretare a spuselor lui.

Dep. Carol Huszár: Așa ceva n'a spus contele Bethlen.

Dep. St. C. Pop polemizează apoi cu deputatul Issekutz, care a cerut dizolvarea partidului naționalităților. Prim-ministrul la vremea sa singur a recunoscut, că popoare libere într'o țară liberă pot forma partide. A mai admis în mod public prim ministrul, că în tratativele ce a avut cu conducătorii români a putut constata obiectivitatea demnă de care sunt călăuziți. Oratorul compară apoi situația românilor cu situația Irlandei, (Mare sgomot. Voci: Să fie chemată la ordine) și termină astfel: «Recunosc și eu, că vinovații trebuie să fie pedepsiți, dar ministrul de justiție trebuie să găsească calea, ca și apărarea să se poată manifesta

și afirma. Problema naționalităților trebuie rezolvată și nădăjduiesc, că vor fi bărbați de stat, cari vor deslega această grea chestiune, exclusiv din punctul de vedere al marilor interese de stat, în interesul concilierii comune».

Guvern nou în Franța. Domnul Briand a văzut și a simțit, că nu mai poate încrederea majorității din camera franceză în măsură deplină, ceea ce s'a manifestat prin faptul, că demisionând ministrul de război, nime n'a voit se primească acest portofoliu sub presidenția lui Briand, și astfel și-a înaintat demisia, în numele întregului guvern. Președintele Poincaré a acceptat demisia și a încredințat cu formarea noului cabinet francez pe Ribot, până aci ministru de finanțe în guvernul lui Briand. Noul cabinet francez e compus cam din aceiași oameni, cari au aparținut și guvernului lui Briand. Numai doi ministri și un secretar de stat sunt noi. Ribot și-a rezervat sie-și esternele. Guvernul nou francez a dat o declarațiune, în care se cuprinde firma hotărâre de «a se continua războiul până la învingere, iar învingerea are se urmeze, căci dușmanul a început să se retragă de pe teritoriul francez, ceea ce însă numai prologul luptelor nouă și mari, spre cari Franța privește cu toată încrederea!» În camera guvernul nou francez a fost primit cu simpatie, i s'a votat încredere cu unanimitate și probabil că și în viitor va avea o însemnată majoritate, care îl va sprijini în toate chestiile de război și în cele economice.

Manifestul guvernului rusesc.

Guvernul revoluționar din Rusia a adresat populațiunii de pe întregul teritor rusesc în 19 Martie nou următorul manifest:

«Concetățeni! Opera cea mare a fost desăvârșită cu avânt puternic. Poporul rusesc a resturnat forma veche de guvernare. O Rusie reînviată s'a născut din această lovitură de stat, lucru, care n'a putut să fie atins în lupte de lungi ani.

Sub presiunea forței deșteptate a poporului a promis actul dela 17 Octomvrie 1906 libertăți constituționale pe seama Rusiei, cari însă n'au devenit realitate. Duma cea dintâi, purtătoarea pretensiunilor naționale, a fost dizolvată. A doua a avut aceeași soartă. Guvernul, incapabil de a înăbuși voința poporului, a decis, ca prin actul din 3 Iunie 1907 să se detragă poporului o parte din drepturile constituționale, cari îi fusese făcuse promise. În cursul celor 10 ani următori guvernul a luat mereu dela popor toate drepturile, pe cari și le cucerise, și a aruncat țara de nou în abisul unei forme de guvernare volnice, în mod nelimitat, și curat administrative. Toate încercările de a străbate rațiunea la urechile guvernului, au fost zadarnice. Marele război mondial, în care a fost târâtă patria, a aflat în fața decadenței morale un guvern neunit cu poporul, indiferent față de viitorul patriei, înecat în rușine și viții.

Opintirile eroice ale armatei, care sub presiunea negrei disordini din lăuntru a rămas de din jos și vocea reprezentan-

ței poporului, întrunită în vederea primejdiei naționale, n'au putut să aducă pe țara de mai înainte și guvernul său pe calea cooperării cu poporul.

Când însă Rusia s'a aflat, în urma acțiunii ilegale și nefericite a guvernului în fața celei mai mari primejdii, poporul a înțeles cum să iee puterea în mâinile sale. Avântul revoluționar al unui popor conștient de întreaga serioasă a momentului și firma voință a dumei imperiale, au creat guvernul provisoriu, care își ține de cea mai sfântă datorință să împlinescă dorințele poporului și să conducă țara pe calea luminoasă a organizației libere civile. Guvernul crede, că spiritul înaltei iubiri de patrie, pe care poporul l-a dovedit în luptele purtate în contra vechei forme de guvernare, va însufleși și pe vitejii noștri soldați de pe câmpurile de luptă. Guvernul din partea sa face tot posibilul, ca pe seama armatei să se asigure tot de ce are trebuință, pentruca să poată duce războiul la biruința finală. Guvernul va conserva cu credință toate legăturile cu celelalte puteri aliate.

Când guvernul a luat măsurile neîncunjurat de lipsă pentru apărarea țării în contra dușmanului extern, și-a considerat de datorință serioasă a înlesni poporului exprimarea voinței referitor la forma de guvernare politică, în fiecare privință, și va convoca, cât mai curând, o adunare constituantă, pe bazele dreptului electoral universal, asigurând pe seama vitejilor apărători de patrie participarea la alegerile pentru parlament.

Sub impresia întregi greutăți a asupririi politice, care a apăsât țara și a împedat forțele productive ale poporului în libertatea lor în cursul anilor de cercare chinuitoare pentru popor, ține de necesar guvernul provisoriu să deie țării încă înainte de convocarea adunării constituante, acum imediat, principii tari fundamentale, spre a se asigura libertatea politică și egalitatea și a se înlesni pe seama tuturor cetățenilor valorarea forțelor spirituale în munca productivă, săvârșită pentru binele țării. Guvernul va purta de grijă să stabilească principiile fundamentale, cari asigură tuturor cetățenilor participarea la alegerile comunale, cari se vor face pe baza dreptului de vot universal.

În momentul eliberării poporului, țara întreagă se gândește cu pioasă grațitudine la aceia, cari în lupta pentru idelle lor politice și religioase au căzut jertfă răsunării guvernului vechiu, și guvernul provisoriu va rechemă cu bucurie pe toți cari au suferit pentru binele țării, din exil și din temnițe. Lucrând guvernul la rezolvarea acestor chestiuni, crede că execută voința poporului și că în năzuințele sale, de a asigura bunăstarea Rusiei, va fi sprijinit de poporul întreg».

Documente istorice.

(x) Comitetul încredințat cu publicarea documentelor istorice intitulate *Quellen zur Geschichte der Stadt Brassó (Kronstadt)* ne trimite din Brașov Suplimentul I. la volumul VII. al publicației sale cu observarea că în anul curent, 1917, va fi gata,

după toată probabilitatea, și volumul VII, care se va trimite apoi doritorilor la timpul său.

Suplimentul, primit acum, poartă titlul: «Die Beamten der Stadt Brassó (Kronstadt) von Anfang der städtischen Verwaltung bis auf die Gegenwart», și este lucrat mai ales pe temeiul actelor din arhiva Brașovului. Conține, pe 166 pagini, lista funcționarilor, — cu date biografice, — peste două mii, aplicați în administrația orașului Brașov în decursul veacurilor și până în prezent, adecă din sec. 14. până astăzi.

Cartea aceasta, care a cerut muncă de câțiva ani, este întocmită de consilierul i. p. al magistratului brașovean, Frideric Stenner, preșidentul comitetului însărcinat cu publicarea amintitelor documente, un bărbat distins și pentru serviciile aduse istoriei neamului nostru.

Din punct de vedere istoric literar românesc, publicația mai nouă a domnului Fr. Stenner are nu puțină însemnatate, mai ales întru cât va rectifica și completa unele date cu raport la persoane marcante din trecutul nostru, fie că persoanele acestea aparțineau neamului românesc, fie că intraseră ca străine în oarecare legătură cu noi.

Aflăm, bună oară, în familia Benckner, — care a dat Brașovului 25 de funcționari, — nu mai puțin de zece înși cu numele *Iohannes*. Pe noi ne privește Benckner Iohannes jun. (Insemnat în Supliment cu cifra V), care ni-a tipărit cărțile bisericești traduse de diaconii Coresi și Tudor.

Acest Benckner Iohannes jun. este ales în 1535 senator, numit și *civis juratus*, comes consul, Ratherr, Magistratsrat sau Geschworene Magister. În 1547 ajunge în fruntea magistratului ca *Judex, primarius*, ales dintre senatori. (Se mai numea: *magister civium, Bürgermeister, Stadtrichter, Distriktsrichter, Oberrichter*). Ocupă și alte funcțiuni însemnate, și moare în 11 Iulie 1565 ca «vir amplissimus ac circumspexus dominus... Coronensis meritissimus»...

Numele de *Lucas Hirscher* îl găsim la șapte slujbași, între cari Lucas Hirscher (în Supliment cu cifra IV), zis: «der grössere», tipărește cu chelțiala sa, 1580-1581, *Evangelia cu învățătura* sau *Cazania* lui Coresi. Numitul Lucas Hirscher (al patrulea) este ales în 1542 *civis juratus*, iar *Judex* în 1561 și anii următori. Moare în vârstă de 71 ani, în 29 April 1590.

Dintre funcționarii interiori ai Brașovului făceau parte și *translatorii*, adecă traducătorii oficiali: unul *scriba Wallachicus* sau *walachischer Schreiber*, celalalt *scriba Hungaricus*, traducătorul ungar.

În seria de «scriba Wallachicus», — seria poate se va mai întregi, — întâlnim pe următorii:

1. George Iuon Popp *Gămulea* (Gammulle, Gemulea), dela 1754 până la 1758.
2. Pe același timp, adecă între 1755 și 1757, era translator (sau poate înlocuia pe Gămulea) *Constantin Dan*.
3. *Petcu Popovici*, 1779-1780.
4. *Ioan Păruț Lazar*, 1781-1779. Tot el dela 1792-1794.
5. *Dumitru Lazar* în 1790.

FOIȘOARA.

Un duhovnic năcăjit.

— Fragmente de ziar, de H. Zschokke.

Traducere, de Aurel Nan.

(Urmare).

Vorbirile și povestirile nevinovate ale copilșilor mă puneau pe gânduri și pe mine. Polly crește. Lenny e de optsprezece ani deja. Ce nădejde pot avea eu, să le văd așezate? Lenny e copilă frumușică, are creștere aleasă, dar zadarnic, căci suntem săraci și năcăjiți și însurăteii se feresc de noi. Greu își va afla un soț copila. În zilele noastre un inger fără bani nu prețuește nici pe jumătate, ca un drac cu sacul plin de galbeni. Are partea bună și copila aceasta, că privirea ei știe să înmoaie inimile. Neguțătorul Loster o cinsti cu câte nimicuri toate, când îi duse datoria și o asigură cu toată gingășia, că e aplicat să prelungească pentru noi creditul până la sfintele Paști. Promisiune destul de frumoasă. Eluptă fetița prin zimbetul plin de bunătațe mai mult decât mine prin iscusința minții.

Dacă aș muri eu, cine s'ar îngriji de bietele mele copile? Cine? Apoi Tatăl nostru cel de sus! Bine că sunt ele ridicate atâta măcar, că pot să-și câștige pâinea cea de toate zilele. Viitorul Dumnezeu îl știe.

26 Decemvrie.

Grele zile au mai fost acestea două. Crăciun așa de aspru n'am ajuns în viața mea de până acum. Două cuvântări le rostii în două zile de cinci ori, în patru bisericuțe. Drumurile rele, vremurile grele și bătea un vânt ca focul. Simțeam în membre bătrâneța, oboseala, slăbiciunea. Ce-i drept, legumele, apoi cartofii zilnici și un păhărel de apă nu te prea nutresc.

Masa am luat-o în casa arendașului. Oamenii din jur sunt mai mult ospitali decât cei din satul nostru, unde n'am primit invitare măcar de o jumătate de an. Ce bine mai era, dacă vedeam și copilele în jurul mesei! Câtă splendoare! Le adușe și lor n'ște prăjituri, pe cari le mănâncă vesele săracele, chiar acum, când eu îmi întregesc ziarul. Imi păru așa de bine, că mă folosii de ocaziune, și când mă tot îmbia arendașul și femeea, să mai poftesc să mai mănânc, le cerui voie, să le duc și copilșilor câteva bucăți de prăjitură. Oamenii aceia buni și de omenie îmi umplură atunci un săculeț întreg plin cu prăjitură și fiindcă ploua grozav, venii cu trăsura lor până în Chrechelada.

În urma urmelor eu nu prea fac capital nici din mănăre și nici din beutură. Sunt îndestulit, dacă am cu ce să-mi potolească vremea foamea și setea. Cu toate acestea, nu pot zice, că ar fi un lucru neplăcut îngrijirea delicată a organismului omenesc. Omul cugetă mai limpede și simțește mult mai cald.

Sunt obosit. Conversația cu arendașul e interesantă. O voi povesti mâine.

27 Decemvrie.

Ajunserăm și bucuria mult dorită. Dar e bine ca și bucuria să se modereze. Să o învețe și să se obișnuiască și cu moderarea sentimentelor copilele. De aceea și așez deoparte epistola cu banii, sosită dela domnul Fleetmann, așă cum o trimise, sigilată, neatinsă. Copilele, mlădițe din neamul Evei, vor fi grozav de curioase, să afle ce ne scrie actorul. Cetesc și recetesc adesea, sucesc și resucesc scrisoarea, care ajunge îndată ca banul cel nou din mână în mână.

Eu sunt vesel, dar trebuie să mărturisesc și faptul, că sunt grozav de zăpăcit. Eu am împrumutat la timpul său tinărului Fleetmann doisprezece shilling și el îmi trimite o sumă de cinci fonți. Mulțumită lui Dumnezeu. Trebuie să fi intrat în condițiune foarte bună.

Dar vezi! Bucuria cât de ingrabă se poate face în întristare! Între credincioșii parohiei se vorbea atâta despre moartea cărașului Brook din Wolton-Baffet. Vorbesc oamenii de sinucidere din cauza multelor lui datorii. Nenorocitul era o rudenie depărtată a fericitei mele soții răposate. Am fost girant și eu odată pentru el, cu doisprezece ani mai înainte, pentru o sută de fonți, căci era în lipsă mare. Cambiul achitat nu mi-l mai trimise. Și-l grămădiră și pe el în anii din urmă multime de năcazuri, între cari și patima beției.

Mersei la primarul Aldermann. El mă liniște, spunându-mi, că vestea slabă a ajuns, ce-i drept, și la urechile sale, dar e puțin probabil și că n'a sosit nici un anunț

oficios. Mă reintorsei mângăiat în suflet. Pe drum mă rugam cu toată încrederea la Tatăl cel de sus, să nu-și uite de mine și de copilele mele orfane.

Pe drum zăresc pe Polly, alergând în ruptul capului spre mine și-mi zise răsuflând adânc: «O scrisoare dela domnul Fleetmann, tată! Conține cinci fonți!»

Nu-mi putui depune nici bastonul, nici pălăria în graba mare și lenny îmi și predă pachetul cel îngreunat cu aur mult de 5 fonți. Copilele jucau de bucurie. Eu le respinsei foarfecile și cuțitele și le zisei cu glasul plin de seriozitate:

— Copilelor! Vedeți cu cât e mai greu a suporta cu suflet liniștit o bucurie mare, decât o nenorocire mare. Vă admiram adesea firea tare și curajoasă în luptele cumplite cu năcazurile și cu lipsurile noastre dese, când nu știam că mâne unde să mai întindem mâna după o bucatură, și astăzi șovăiți la primul zimbet al nenorocului? Din pedeapsă nu desfac epistola, până după prânz.

Lenny încercă a dovedi, că nu se bucură pentru bani atâta, — deși e mare lipsă, — cât pentru omenia și recunoștința domnului Fleetmann și, că ar dori să știe numai ce mai face și cum o mai duce. Eu rămăsei nemișcat. Lasă să învețe paciență micile mlădițe din neamul Evei.

Seara.

Bucuria se schimbă în întristare. Epistola cu bani e trimisă de vicarul diecezan. Imi răspunse la rugare și-mi abzice postul chiar pe ziua de sfintele Paști. Toată legătura noastră este spulberată. Mă avi-

6. *Radu Ciurca* (Csurka, Csurkul), dela 1791 până la 1804.

7. *Ioan Barac* (Franz Iohann Barak, Barrak), autorul de cărți pentru poporul nostru, dela 1805 până în 1848. Scriba Wallachicus Franz Iohann Barrak moare în 24 Iulie din memorabilul an 1848. Il înlocuiește :

8. *Eustachiu Popp*, din 26 Iulie 1848 până în 30 Noemvrie 1854.

În funcțiunile superioare, (ca civis juratus, quaestor, castelan al Branului ș. a.) dăm de numele *Vlach* sau Blesch, Bloch, Olach, dela anul 1514 până la 1600.

Un *Georgius* sau *Jorg Vlach* este civis juratus dela 1514-1534, și castelan al Branului dela 1533-1539. Ii urmează alți patru Vlachi.

Din această răsfoire, deși în grabă făcută, se învederează din nou, că bogata arhivă a Brașovului conține acte, care scoase la lumină vor lămurii multe părți întunecoase din trecutul Ardealului.

Războiul.

Trupele de sub comanda Arhiducelui Iosif au stat la frontul răsăritean, în valea Csobanos, în luptă înverșunată cu Rușii, pe cari i-au scos din șanțurile în cari se aflau. Contraofensiva rusă s'a prăbușit în focul artileriei noastre. Cincisute de Ruși au ajuns în captivitate la noi. Pela Dornavatra, în Bucovina, trupele noastre de recunoaștere au ajuns până la a patra linie dușmană de apărare. La frontul italian activitatea artileriei dușmane a fost mai slabă în zilele din urmă. În Macedonia, pela Monastir, încă au mai slăbit atacurile. Succesele cele mici, pe cari le-au avut aci în zilele prime dușmanii, au fost egale prin contra-succesele trupelor aliate. Dușmanii au avut pierderi mari în luptele date în curs de zece zile, cam 50,000 morți și răniți. La frontul dela apus Germanii continuă cu îndreptarea frontului, deci cu retragerea trupelor, dar Germanii se retrag luptând și *pricinind Englezilor și Francezilor pierderi însemnate*. Submarinele își continuă activitatea cu succes. În Asia Turcii sunt în retragere din fața trupelor engleze și rusești, aflătoare în preputere.

Primul legat pentru copii săraci din Mohu.

După 78 ani de viață și după o muncă rodnică săvârșită spre binele comunei *Mohu* (comit. Sibiiu) și al familiei sale, la 16 Decemvrie n. 1916, bătrânul și simpaticul notar pensionat, *Simion Iancu*, a părăsit această vale a plângerilor.

zează, că în timpul acesta îmi pot vedea de altă ocupațiune și, de aceea îmi și trimitte plata pe jumătate de an, ca să-mi pot acoperi trebuințele. Însărcinează pe succesorul meu, ca în caz de lipsă să mă înlocuiască la serviciul divin.

Poveștile fiilor mei sufletești nu erau fără temei și poate să fie adevărată și vestea, că vicarul trimise pe succesorul meu de aceea, că luase o rudenie îndepărtată de a sa, căzută în păcat cu altul. Sărac de mine! Cum e lumeal Eu trebuie să-mi pierd oficiul și pânea pentru ușurătatea unei fete și sunt alungat în stradă cu copilele acesteia bune, căci s'a aflat un bărbat, în locul meu, gata să-și jertfească omenia pentru cumpărarea slujbei mele.

Ienny și Polly îngălbeniră, când aflară sentința vicarului în locul cuvintelor măgulitoare ale actorului Fleetmann și când descoperiră în pachetașul acela greu în locul premiului bogat al stimei și recunoștinței, elemosina cea din urmă întinsă cu nepăsare după o cinstită slujbă îndelungată. Tremura tot trupul meu. Îmi tremura puternic mâna, în care țineam scrisoarea de abdicare a vicarului. Mă retrăsei în camera de rugăciune, întorsei iute cheea în broasca uși și căzui ca un copil nevinovat în genunchi. Mă rugam cu foc și mă rugam cu drag în singurătatea mea, ca omul care nu mai are nici un sprijinitor în largul lumii, numai pe darnicul Dumnezeu. Polly plângea cu hohot.

Sfârșindu-mi rugăciunea, mă ridicai ușor și mângăieat și-mi deschisei îndată sf. scriptură. Cuvintele prime, pe cari mi-se opriră ochii erau acestea: «Nu te teme,

Esit din gimnaziul superior săsesc din Sibiiu, și întors din războiul contra Italiei, la stăruința frunțașilor comunei și a administrației de pe timpuri, sub împrejurări cât se poate de grele, tinărul Simion Iancu, a luat în mână cărmuirea comunei ca notar și timp de 32 ani, cât a stat în această funcțiune, a știut să-și implinească nu numai datorința oficioasă, dar să-și muncească neobosit și cu multă pricepere pentru ridicarea economică și culturală a comunei sale. Cu pricepere rară, notarul Iancu a știut să aducă în consonanță interesele singuraticilor săteni cu dispozițiile administrației, câștigându și astfel și iubirea din partea poporului și deplina încredere a forurilor administrative. Credea celor săraci și năcăjiți și cu abnegațiune rară li scoate prin sfat și prin intervențiile sale desinteresate din năcăzuri. Multe familii din Mohu, odinioară aproape de pierire și azi în stare bună, au să mulțumească situația lor vrednicului lor fost notar.

Din fericita sa căsătorie cu tinera *Stana n. Gavrilă*, Dumnezeu l-a binecuvântat cu 9 copii, din cari rămânând în viață 5, acestora le-a dat o creștere aleasă. Din trei fii ai săi, unul a îmbrățișat cariera medicală și azi e Dr. de medicină și în serviciul războiului; al 2-lea, absolvând școlile militare, astăzi e căpitan la institutul geografic militar din Viena; iar al 3-lea, cu studii academice economice-financiare, astăzi e inspectorul centralei băncilor sătești «Infrățirea» din Sibiiu, neîntrelăsând însă de a da educațiune potrivită și celor 2 fiice ale sale.

Notarul Iancu, la toate ocaziunile binevenite, a sfătuit părinții să-și dea copiii la școală și la meserii. Și dacă comuna Mohu se poate mândri cu câțiva fii de ai săi cu studii mai înalte și cu un număr frumuseșel de meseriași ieșiți din sinul său, primul merit revine fostului notar Simion Iancu.

În constăturile sale cu cărmăcii Reuniunii române agricole sibiene, Simion Iancu a inițiat înființarea Insoțirii de credit sistem Raiffeisen din Mohu, sfătuiind pe cei în drept, ca fondul creat din arănda pășunatului să se întrebuițeze la înjghebarea Insoțirii, intrând drept membri ai ei toți capii de familie din Mohu și astfel să se poată bucura cei lipsiți de credite ieftine și de spriginul binefăcător al Insoțirii, care prosperând, cu ea să prospereze și comuna întreagă.

În 1894, perzând Simion Iancu pe vrednica sa soție, se retrage din postul de notar și, trecând la penziune, nu întrelasă până la moarte a fi neobosit sfătuitor și spriginitor al celor săraci și avizați la ajutor.

Implinindu-se în 16 Martie n. c., trei luni dela moartea acestui vrednic bărbat, fiul său mai mic *Nicolae Iancu* și soția sa *Elena*, în scopul eternizării memoriei iubiților săi părinți, au depus la mâna domnului Victor Tordășianu, prezident al Reuniunii meseriașilor sibiene, suma de 100 cor. drept temei al primu'ui legat pentru copii săraci din Mohu, care va purta pe vecie numele «*Legatul Simion Iancu și soția sa Stana n. Gavrilă pentru ajutorarea copiilor săraci din Mohu, aplicați la meserii*». Legatul va spori din daruri benevole, făcute la momente mai însemnate din viața familiară

căci te-am răscumpărat, după numele tău te-am numit, tu ești al meu». Isaia c. 43 v. 1. Cuvintele acesteia îmi respirară neli-niștea, privii spre cer și zisei:

— «Da, Doamne, eu sunt al tău!»

Venii în odaie. Polly nu mai plângea. Ingenunchia și se ruga cu mâinile încrucișate, ca un înger coborât din cer. Nu voeam să-i tulbur rugăciunea. Mă retrăsei în liniște. Las' să se mângăie în focul rugăciunii!

(Va urma.)

Trist.

*În ochii mei o lacrimă și-a furizat fărâma
Și-a picurat pe scumpa ta scrisoare,
În urmă stând la sfat cu mine am simțit,
Că în suflet este ceva ce mă doare.*

*S'a vestejit podoaba zilelor de vară,
Și moare firea n'treagă pe hotară.
Atunci am înțeles că 'n suflet arde
Văpaia vite a dorului de țară.*

*E țara cea scăldată 'n soare și lumină
Cu raiul mândru al florilor de Mai,
Cu tainici codri plini de feți frumoși și zâne
Și plânsul dulce-al doinei de pe plai.*

*Mi dor de chipul scump al țării mele
Și-l caut cu ochii 'n zarea de mătasă,
Dar plâng nemângăiat și 'n suflet se pogoară
Povara grea a dorului de casă.*

Seb. Stanca.

cum sunt căsătoriile, botezurile, zilele onomastice, apoi din răscumpărarea anunțurilor de logodire, de cununie, a pomenilor etc.

Eată felul nobil și creștinesc cum familia Nicolae Iancu a ținut să perpetueze din generație în generație memoria iubiților săi părinți.

Invingătorul.

NOUTĂȚI.

Colonelul Pop de nou distins. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Carol, a conferit domnului colonel *Dănilă Pop* ordinul *coroana de fier clasa a doua* (de care e legat baronatul) cu decorația de război și cu săbii, pentru conducerea înțeleaptă și bravuroasă a trupelor în fața dușmanului. Să trăiască!

Noi secretari de stat. Maiestatea Sa, — cum am anunțat deja, — a numit pe secretarul de stat dela ministerul de culte *Dr. Conte Kuno Klebelsberg* secretar de stat pe lângă ministrul președinte. Urmașul contelui Klebelsberg, ca secretar de stat în ministerul de culte și instrucțiune publică, este designat judecătorul dela curtea de conturi *Ioan Nagy*.

Nou director al cancelariei de cabinet. Monitorul oficial a publicat un autograf prea înalt, prin care Maiestatea Sa numește pe cavalerul *Polaer* consilier secret și director al cancelariei de cabinet.

Bani noi de aur și argint. În urma schimbării de tron s'a ivit necesitatea să se introducă unele modificări în baterea monetelor de aur și argint. Prin urmare ministrul de finanțe a prezentat în ședința camerei ungare din săptămâna trecută un proiect de lege cu raport la schimbarea unor dispoziții din Art. de lege XVII al anului 1892. Monetele, conform proiectului amintit, vor purta efigia suveranului Carol cu inscripția *Károly I. K. A. Cs. és M. H. Sz. D. Ap. Kir.* Adeck prescurtarea titlului: *Károly, Isten Kegyelmezői Austria Cs. zára és Magyar-, Horvát-, Szlavon-, Dalmát-országok Apostoli Királya.* (Carol, din grața lui Dumnezeu împărat al Austriei și rege apostolic al Ungariei, Croatiei, Slavoniei și Dalmației). Pe reversul monetelor se pune, ca și până acum, emblema țarilor santei coroane ungare, cu îngerii ținând scutul. Monetele de până acum, în aur și argint, circulează mai departe.

Vânzare de cartofi. Magistratul orașului nostru anunță, că începând cu ziua de 23 Martie, în fiecare Marți și Vineri se vând cartofi în localitățile sale, și anume între orele 8 și 12 înainte de amiază. Prețul unei ferdele (20 litri) este 2 coroane 40 fileri.

† **George Sglimbea.** Despre înmormântarea decedatului paroh din Cuculata, *George Sglimbea*, posta ne aduce cu întârziere amănuntele următoare: În mormântarea a avut loc în 4 Martie la ora 1 d. a. A fost o înmormântare frumoasă; toți credincioșii parohiei, mici și mari, și foarte mulți din parohiile vecine, au alergat să dea osămintelor repositului cinstea ce i s'a convenit, după un serviciu bisericesc atât de îndelungat și totdeauna cu răvnă și dragoste îndeplinit. Pe repositul paroh l-a parentat întrun panegric emoționant preotul din Comăna de sus, *George Barescu*, ca mandatar al protop. actual, care din cauze independente de voința sa, nu și-a putut împlini dorința sufletului de a petrece în persoană la locul de odihnă pe credinciosul și vrednicul său subaltern. Părintele Barescu a fost asistat de preoții *Septimiu Popa* din Veneția de sus și *George Mija* din Comăna de jos. Corul elevilor dela școală din loc, în cântări de jale l'a însoțit până la lăcașul de veci; iar aici prin cuvinte bine simțite și înțelepte, învățătorul *George Nicu*, ca conducător al școlii a exprimat memoriei repositului paroh și director școlar, multăminta școlii și a tuturor, pentru conducerea înțeleaptă în lungul timp de 40 ani. Fie-i somnul ușor și memoria binecuvântată. B.

Expoziție în Budapesta. În 29 April se deschide o expoziție de aeroplane întrebunțate în război. Locul expoziției este hala industrială din păduricea capitalei, unde au și sosit numeroase mașine de sburat atât din țară, cât și cucerite dela dușmani, și trimise din Pola, Triest și din alte orașe.

Disolvare. Din Budapesta se vestește disolvarea ligei împotriva luxului. Averele se a destinat-o să se distribuie în scopuri filantropice.

Nu mai este cenzură politică. După știrile ziarelor elvețiene, guvernul provisor al Rusiei a s'at tot felul de cenzură politică. — Anarhia va fi și mai completă în marea împărăție, împrietenită cu Englitara.

† **Serafim Olariu.** În 16 Martie n. c. a adormit în Domnul *Serafim Olariu*, paroh în comuna Branicea, după o bolire de sase săptămâni, în etate de 70 ani. Actul înmormântării venerabilului decedat l'a sevărsit domnul protopresbiter *Dr. Ioan Dobre*, asistat de preoții: *Longin Poenar*, *Ioanichie Oprian* și *Iosif Oprian*. Panegiricul l'a ținut domnul protopresbiter *Dr. Dobre*, vorbind cu laudă despre activitatea repositului, care a făcut parte din toate corporațiunile tractului și a condus cu tact și înțelepciune turmă care i-a fost încredințată spre păstorie. Fie-i memoria în veci binecuvântată.

† **Elena Goia n. Motora** soția preotului *Demetriu Goia* din Șohodol, și mama domnului medic *Dr. Ioan Goia*, după un morb scurt și greu, împărțită fiind cu sfintele taine ale muribunzilor, a răposat în Domnul la 6/19 Februarie 1917 în al 42-lea an al vieții și în al 27-lea an al căsătoriei. În mormântarea s'a celebrat în 9/22 Februarie, în cimiterul bisericii gr.-or. rom. din Șohodol, la 2 ore d. a. Odhnească în pace!

† **Dumitru Vasu.** Ni se comunică moartea învățătorului *Dumitru Vasu* din Arpașul de jos, adormit în Domnul în 11 Martie n. la orele 12 din zi, în etate de 36 ani, și după 15 ani de serviciu învățătoresc. Decedatul a fost doi ani pe câmpul de luptă de unde a venit bolnav acasă fără a se mai fi putut însănătoși. Împărțit cu sfintele taine a trecut la cele eterne, în ziua amintită mai sus și a fost înmormântat în 13 Martie n. la orele 12 din zi în cimiterul din Arpașul de jos. Odhnească în pace!

Semne de turburări în Italia. Ziarele elvețiene scriu, că în timpul din urmă se înmulțesc tot mai mult semnele despre mișcări revoluționare în Italia, sub înfrăurirea turburărilor din împărăția rusească. — În ce consistă semnele acestea, nu se spune mai d'aproape.

Introducerea pedepsei cu moarte. Cum scrie ziarul *Petit Journal*, regele Belgiei, *Albert*, care își are astăzi reședința în Le Havre, a sancționat în 5 Martie o lege pentru introducerea pedepsei cu moarte în armata belgiană. Se condamnă să fie executat orice ostaș, de toate gradele, dacă dezertează dela front.

Petiția unui internat sârb. Se anunță din comuna *Nagyszőlős*: Un internat sârb, om de 62 de ani, a înaintat vicecomitelui din *Ugoșea* o petiție, în care se roagă să i se mijlocească liberarea și permisiunea d'a se înapoia acasă în Sârbia, unde are întinse moșii, ce stau astăzi nelucrate. În petiția sa se obligă să semneze pentru împromutul de război al statului ungar *doudspreece mii* de dinari în aur, cari sânt ascunși în pământ pe moșiile sale.

Arhivă scumpă. Ducele spaniol *Veragua*, ultimul urmaș al lui *Cristofor Columb* (1436 — 1506), cum se vestește dela Madrid, a oferit arhiva sa familiară spre cumpărare guvernului din Spania, cu prețul de un milion de franci. America îi promite mai mult. Arhiva aceasta conține și contractul original încheiat între descoperitorul Americii și între părechea domnitoare *Ferdinand* și *Izabela*. Ministrul de instrucțiune spaniol a declarat, că va lua măsuri, prin care documentele prețioase, întocmai ca tablourile vechi de mare valoare, să nu se înstrăineze din țară.

Cunună eternă. Doamna *Octavia Ciucian n. Sebeșan*, soție de căsătorie c. și r., drept cunună neneritoare pe coșciugul fiului său *Dr. Gheorghe Lasar*, fost medic militar în rezervă, decedat în 14 Martie n. c. în Sibiiu, a binevoit a dăruii suma de 30 cor. la fondul „*Andrei baron de Șaguna*” pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor bravilor noștri ostași căzuți pe câmpul de onoare. Pentru priinos, implorând odhună lină celui mutat la cele vecinice, exprimă sincere mulțumite: *Vic. Tordășianu*, presidentul Reuniunii meseriașilor sibiene.

Bioscopul Apollo Marți se dă *Coroana din păr de aur*, piesă în 3 acte, cu *Mis Tinguett* în rolul principal și cu program de întregire. Mercuri și Joi *Trilby*, cu *Clara Kimball-Young* în rolul principal și cu program de întregire, în curând se va da *Preparatul lui Dr. Bank*, dramă în 3 acte. Prețurile: loc în loje 1.40, locul prim 1 cor. loc al doilea 60 fil, locul al treilea 20 fil. Pentru soldați, locul al doilea 40 fil. Reprezentațiile se încep la orele 6 și 8¹/₄ seara.

„BRĂDETUL“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Orlat.

pénz és hitelintézet részvénytársulat Orláton.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Brădetul“, societate pe acții, se invită conform §-ului 19 din statutele societății la

a XXIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat, la 17 Aprilie n. 1917, 1/2 ore a. m., în localitatea institutului.

Program:

- Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1916 și propunerile acesteia.
- Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
- Decizie asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
- Alegerea a 2 membri în direcțiune din statute.
- Alegerea comitetului de supraveghiere și alor 2 membri suplenți.
- Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
- Eventuale propuneri în marginea statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului cel mult până la 17 Aprilie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, în 22 Martie 1917.

Direcțiunea.

Meghivó.

A „Brădetul“, pénz- és hitelintézet részvénytársulati részvényes urak ez alapszabályok 19. §-a értelmében ezennel meghivatnak

a XXIII-ik rendes közgyűlésre,

mely Orláton 1917. évi április hó 17-én déli 1/2 órakor az intézet helységében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

- Az igazgatóság jelentése az 1916 üzleti évről és ennek indítványai.
- A felügyelő bizottság jelentése és ennek indítványai.
- Az évi mérleg és a tiszta nyereség felhasználására vonatkozó határozat hozatala.
- Az igazgatóság 2 tagnak megválasztása.
- A felügyelő bizottságnak és 2 pótagnak megválasztása.
- A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett 2 részvényesnek megválasztása.
- Esetleges indítványok az alapszabályok keretében.

Az alapszabályok 20 és 21 §-a értelmében azon részvényes urak, kik ezen közgyűlésen személyesen vagy megbízottak által részt venni ohajtanak felhívotnak, hogy részvényeiket esetleg, felhatalmazásukat az intézet pénztáránál legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt április hó 17-ig letenni sziveskedjének.

Orlaton, 1917. évi március hó 22-én.

Az igazgatóság.

Bilanț la 31 Decembrie 1916.

Active—Vaygon. Mérlegszámla 1916 évi decembar hó 31-én. Pasive—Teher.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa în numărariu — Pénztári készlet	14,640.61	Capital de acții 500 à 50 coroane —	
Escont — Váltó kölcsön	35,875.—	Részvénytőke a 50 korona	25,000.—
Imprumuturi pe obligațiuni: — Kötvény kölcsönök:		Fond de rez. — Tartalékaltal 50,000.—	
a) pe ipotecă — jelzálogra	64,096.—	Fond de rezervă special —	
b) oblig. cu cav. — kezesség	117,886.—	Külön tartalékaltal	33,958.48
Cont-curent — Folyószámla	216,662.—	Fond de binefacere — Jótékony célualap	11,123.31
Efecte — Értékpapírok	33,366.50	Fond de penziune — Nyugdíjalap	7,177.25
Mobiliar — Felszerelés	787.01	Depuneri spre fructificare —	
Cassa institutului — Az intézet épülete	7,000.—	Betétek	356,911.26
Anticipațiuni — Előlegek	194.50	Dividendá neridicată — Fel nem vett osztalék	301.—
Interesse restante — Hátralékos kamatok	7,053.76	Int. transitoare — Atmeneti kamatok	163.95
		Diversi creditori — Különnélek	4,025.56
		Profit curat — Tiszta nyereség	8,900.57
	497,561.38		497,561.38

Contul Profit și Pierdere.

Debit—Tartozik. Nyereség- és Veszteség-számla. Credit—Követel.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Interese la depuneri spre fructificare —		Diverse interese: — Különnélek kamatok:	
Betéti kamatok	19,423.24	dela cambii — váltók után	3,670.71
Spese administrative: — Kezelési költség:		dela ipotecă — jelzálogra	6,887.68
a) spese de cancelarie		dela obligațiuni cu cavenți — kezessékre	10,217.88
irodai költség	1,290.08	dela cont-curent — folyószámla	10,547.90
b) porto și telefon — postadij és telefon	238.96	dela efecte — értékpapírok	1,319.50
c) contribuție directă — egyenes adó	2,359.20	Int. de întârziere — Késedelmi kamatok	1,520.22
d) arunc comitatens — megyei pótdadó	306.67	Provizione — Jutalék	4,076.60
e) arunc comunal și cameră — községi pótdadó és kamarai	1,748.21	Competință — Jleték	1,636.72
f) diverse competiția — különféle illeték	50.96	Chiria casei — Házbér	165.—
g) darea după int. dep. — betéti kamatok után	1,942.32		
Salare — Fizetések	2,800.—		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	982.—		
Profit curat — Tiszta nyereség	8,900.57		
	40,042.21		40,042.21

Orlat, la 31 Decembrie n. 1916.

1—1 (32)

Dionisie Aaron m. p.,
prezident. — elnök.

Alexandru Dregan m. p.,
secretar. — titkár.

Ludovic Pesamosca m. p.,
contabil. — könyvelő.

Ioan Hanzu m. p.,
membru în dir. — igazgatósági tag.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat Contul Profitului și al Perderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu acestea. — Alolirott felügyelő bizottság a jelen Nyereség- és Veszteség-számlát a fő- és segéd-könyvekkel összehasonlítván azokkal megegyezőnek és helyesnek találta.

Orlat, la 22 Martie n. 1917.

Dr. Ioan Stoia m. p.,
prezident. — elnök.

Ioan Stoia m. p., Aurel Decei m. p.,
membri în comitetul de supraveghiere. — felügyelő bizottságok.

Isosif Lissai m. p.,
revizor expert al «Solidarității». — a «Solidaritetea» szakértő revizora.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante el. III-a Băcia, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termen deschis, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta în parohie cu stirea subsemnatului spre a se face cunoscuți poporului.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Devei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter gr.-or. rom.

A apărut și se află de vânzare în Librăria arhidiecezană:

Conclucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea vouței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Presfinței Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preasfințitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscopmitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În aceasta ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeestii Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Ispovedanie. Invățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfinte cuminecături. Rugăciunile după sfânta cuminecatură. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfinței de Dumnezeu Născătoarei. Canon de mulțumită către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paracelis al preasfinței Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile messei. Rugăciune la deosebite ocațiuni. Culegere de rugăciuni la felurite întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicare.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legat solid și cu gust, în coloare roșie, cu 2 cor. 50 fil. porto 20 fil. Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recvizite pentru fizică.

	Cor.
Instrument arhimedic	5.85
Glob de aramă	3.10
Scripeț	4.50
Cumpănă	2.50
Potcoave magnetice	—60
Retorte	—60
Sticle pentru udat	1.60
Prismă	3.10
Sticle măritoare	3.60
Vase papilare	3.10
Vase comunicatoare	3.10
Vas de ținut apă	4.30
Pâlnic de sticlă	—50
Pocale de sticlă	—40
Rudă de sticlă și cauciuc	4.50
Tevi de sticlă	1.80
Cutii cu peatră brună	—40
Sticle cu acid cal-clor	2.10
Colecțiuni cu mineralii	24.—
Colecțiunea plantelor	12.—
Colecțiunea insectelor	15.—
Colecțiunea corpurilor geometrice	6.—
Colecțiunea măsurilor	8.—

II. Tabele de intuițiune.

	Cor.
Modelul mașinei de aburi	3.—
Să ne ferim de beuturi spirituoase	1.50
Urmările beției	2.80
Himnuri	3.—
Cutii, conțin câte 16 tabele din istoria naturală, cutia	10.—
Orașul	5.—
Pădurea	5.—
Munții	5.—
Primăvara	5.—
Vara	5.—
Iarna	5.—
Curtea țărănească	6.—
Konyhaker	3.—
Fălțitės	3.—
Palkó	3.—
Óreg koldus	3.—
Madarak etetése	3.—
Templom	3.—
Szántás, vetés, boronálás	3.—
Ruhamóság	3.—
Rostálás	3.—
Aratás	3.—
Asztalos műhely	3.—
Takács	3.—
Kapálás	3.—
Oséplés	3.—
Kovács	3.—
Czipész	3.—
Szűretelés	3.—
Table negre mari pentru școală (lungimea 1.5 m., lățimea 1.25 m.)	10.—
Stindardul și emblema națională maghiară	4.—

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote	K —24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prășirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de Inv. Muntean	—80
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1.60
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
9. Povețe pentru stărpirea gândacilor de Maiu	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stărpirea șoarecilor de câmp	—10
13. Cum să îmblătim orzul de bere	—18
14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	—70
15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	1.50
16. Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	—20
17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kerrn	—10
18. D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	—25
19. Câteva rele înucitate în populațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	—80
20. Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucțiune ministerială	—20